

O UNIVERSO DA DIVERSIDADE

Guía de lectura fácil

“Esta guía foi elaborada grazas ao convenio asinado entre o Concello da Coruña e a Fundación ADCOR para a xestión das emocións, relación e sexualidades”.

Elaboración

Texto: Débora Baz Rodríguez.

Equipo Fundación ADCOR: Marga Barrera Vázquez, Ana Buch Piñeiro, Viviana López Pintor, Natalia Maceira Citoula.

Ilustracións

Icíar Ezquieta Llamas.

ISBN: 978-84-697-9274-2

ÍNDICE

As palabras e a diversidade sexual 9

Diversidade sexual	10
Orientación sexual.....	11
Identidade sexual	12
Homosexualidade.....	14
Transexualidade	15
Os prexuizos	16
Homofobia	19

A persoa ante a propia sexualidade diversa... 21

A relación coa propia sexualidade, coñecerme.....	22
Os medos	24
Romper o silencio.....	26

A familia e a diversidade sexual 29

A familia ante a diversidade sexual	30
Como llo vou dicir á miña familia?.....	32
Acompañamento e apoio familiar	33
A saída do armario da familia.....	34

A sociedade e a sexualidade diversa 35

Naturalmente diferentes	36
A lei.....	37
Os movementos LGTB.....	39
Onde atopar máis apoios	41

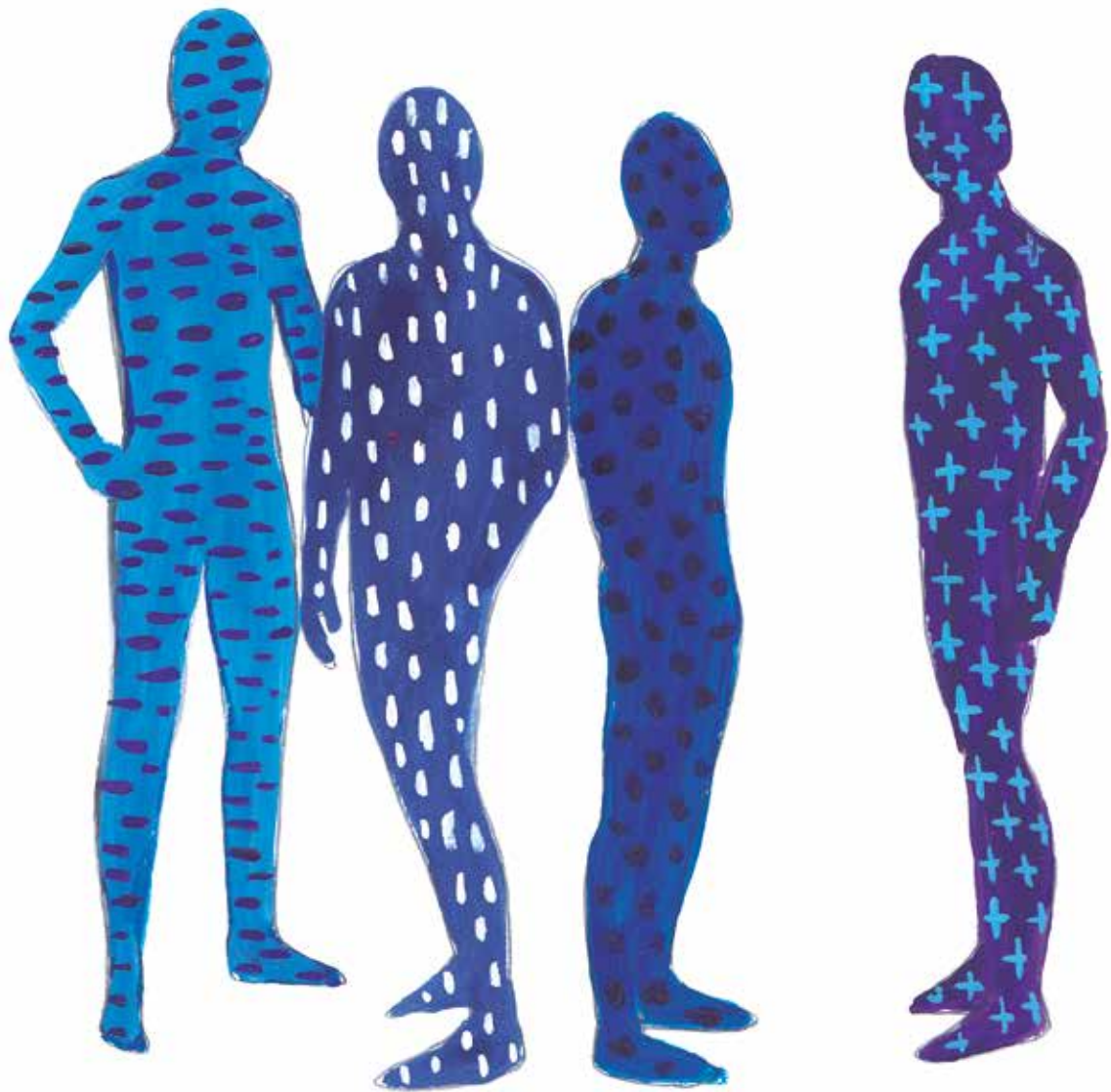
PRESENTACIÓN

Esta guía sobre diversidade sexual tamén é para ti que liches outras tres guías, a de sexualidade, a de manexo emocional e a guía para familias. Non é un tema aparte dos demais, é o mesmo tema, o que temos por diante vamos dar máis información para coñecernos e crecer como persoas.

Igual que nas outras guías nesta continuamos falando de persoas e como a palabra é feminina moitos dos adxectivos estarán tamén en feminino.

Continuamos falando de sexualidade porque a diversidade sexual non fala da **outra** sexualidade fala de máis sexualidade, aportando máis información e máis vivencias, esta é a historia de novas formas de vivir sentir, gozar e amar.

AS PALABRAS E A DIVERSIDADE SEXUAL

Diversidade sexual.

Orientación sexual.

Identidade sexual.

Homossexualidade.

Transexualidade.

Os prexuízos.

Homofobia.

Diversidade sexual

Este termo inclúe a **todas** as persoas e todas as formas posibles de sentir, compartir, desfrutar e vivir a sexualidade.

Moitas persoas poden asociar a diversidade sexual a estas catro letras

LGTB

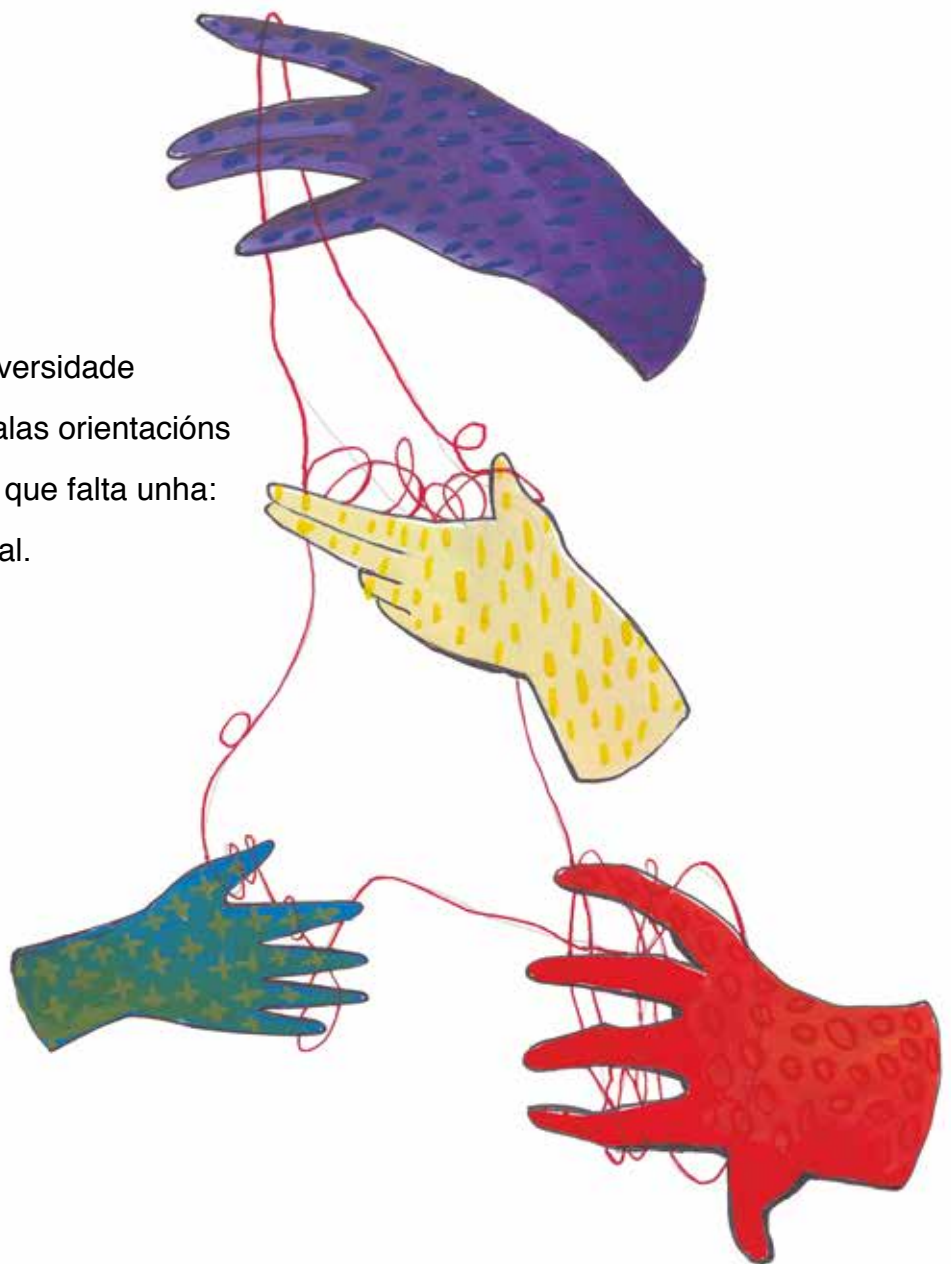
Lesbianas

Gays

Transexuais

Bisexuais

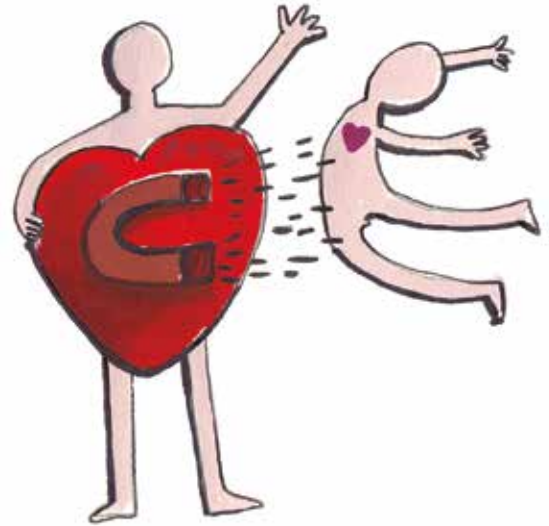
Se falamos de diversidade sexual como tódalas orientacións podemos pensar que falta unha: H de Heterosexual.

Orientación sexual

Consiste na **atracción** dunha persoa cara a outra dende o afectivo, o romántico e o sexual. A atracción é o que nos leva a querer estar pegados, a xuntarnos. Podemos comparar a atracción coa forza de un imán, os imáns únense pola forza da súa carga enerxética. Mentres hai atracción permanecemos unidos, cando a enerxía desaparece a atracción tamén. Neste momento ven a separación. A atracción das persoas, como a dos imáns a veces gástase; pode acontecer por moitos motivos... Non é culpa de ninguén, son cousas que suceden. Pode ser que continúe a carón dunha persoa aínda que xa non teño atracción por ela.

A orientación sexual pode ser:

Heterosexual = atracción persoas **distinto** sexo.

Mulleres que desexan a homes.

Homes que desexan a mulleres.

Homosexual = atracción persoas **mesmo** sexo.

Mulleres que desexan a mulleres.

Homes que desexan a homes.

Bisexual = atracción por persoas do **mesmo e de distinto** sexo.

Identidade sexual

Cal é a miña identidade sexual?

Quen son eu?

Podo expresar quen quero ser con liberdade?

Eu son o que miro no meu espello,

eu son o que sinto.

Solo eu podo definirme

porque son quen mellor me coñece.

Algunhas persoas
van a chamarme de moitas maneiras,
discapacitada, rara, lesbiana,
maricón, desviada,
pero eu non son o que eles din,
porque eu son eu.

Tamén van a querer dicirme
como teño que comportarme
como teño que ser muller,
como teño que ser home,
o que podo ser e o que non podo ser.

Estas persoas intentarán
xulgarme e valorarme,
o importante é non esquecerme
de escoitar solo a quen me entende
me coñece e me quere,
ningún descoñecido vai a saber
quen son eu en realidade.

Si alguén está equivocado aquí
non son eu,
equivocadas están as persoas
que sin coñecerme me xulgan
valóranme e póñenme nomes.

A identidade sexual é o que
me identifica como persoa,
o que me define.

É tamén a forma de sentir o meu corpo,
de sentirme a min mesma
como home ou como muller.

Esta definición de min mesma solo a podo decidir eu, mirándome no meu propio espello, escollendo as persoas que me queren e me apoian as que fan equipo comigo. Ter un bo equipo na vida de amizades, de familia, de profesionais é moi importante, e á fronte dese equipo sempre estarei eu.

Homosexualidade

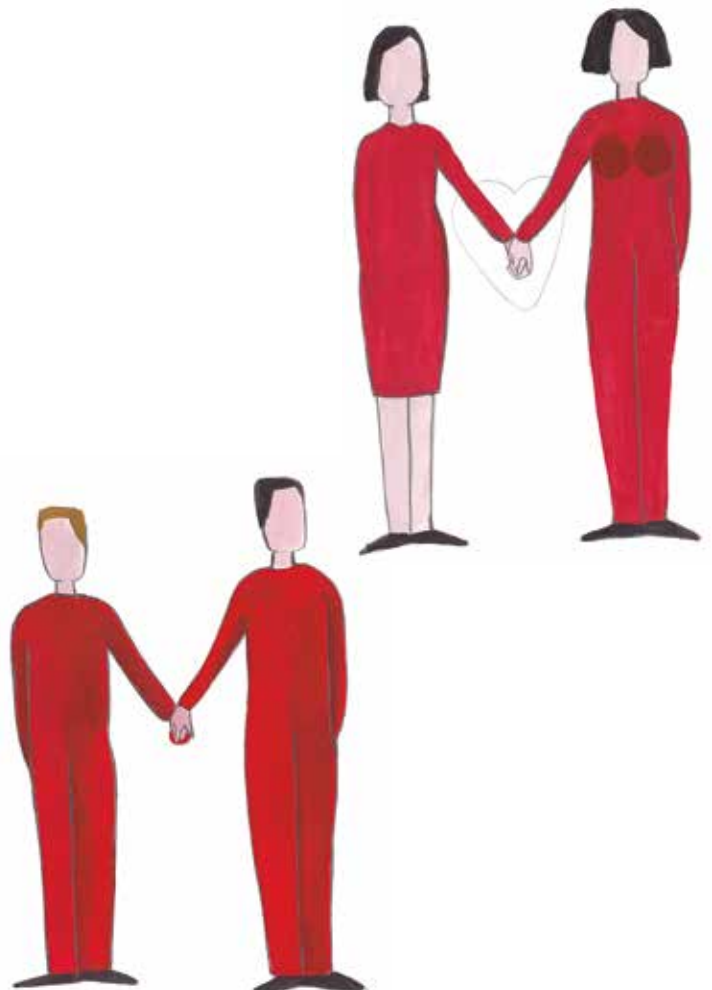
Consiste no desexo de homes por homes, e mulleres que desexan a mulleres.

Se se dá entre dous homes falamos de **gays**, se se dá entre dúas mulleres falamos de **lesbianas**.

Ser homosexual non é unha elección é unha enerxía interior que me atrae no afectivo e no sexual cara a unha persoa do meu mesmo sexo.

Pedirlle a unha persoa que se comporte de forma contraria á súa orientación sexual pode poñer en serio perigo

a súa saúde e o seu equilibrio psicolóxico.

Transexualidade

Pásalle a algunhas persoas
que se senten homes ou mulleres
pero os demais non os ven así.

Cando miramos só o xenital,
ou a forma de vestir,
podemos equivocarnos.

É mellor mirar á persoa.

As persoas transexuais son
o que elas senten,
non o que os demais ven.

Isto é que de bebé ten o seu pene
e testículos pero
cando comeza a crecer séntese
unha nena.

O mesmo pode pasar ao revés,
que nace con vulva e ao crecer
non se sente unha nena senón un neno.

Podemos dicir que
o sexo que senten
non é o mesmo que a xente ve.

TRANS

Cando as persoas transexuais
contan co apoio da súa familia
e do seu entorno crecen
nun ambiente
seguro e de confianza.
Se o seu entorno os mira
como estraños cáusalles
moito sufrimento.

Para entender á persoa
transexual é importante
volver a ler o concepto de
identidade sexual.
Eu son tal e como me vexo
e como eu me sinto,
non como os demais me din
que teño que ser.

Os prexuizos

Son as ideas e as valoracións
que algunhas persoas teñen
sobre outras sen coñecelas.
As veces son positivos
pero case sempre son negativos.
Cando son negativos consisten
en pensar mal
das que son diferentes.

TRANS

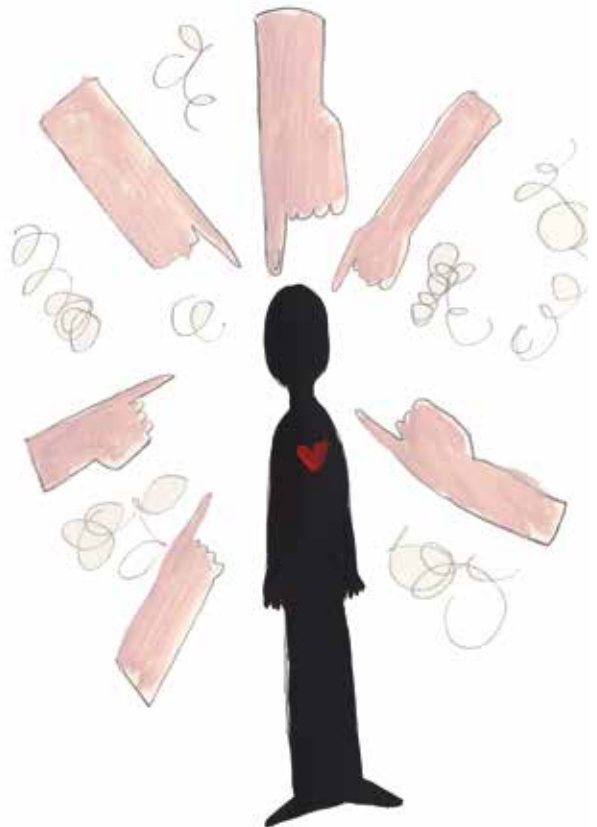

O prexuízo sae do descoñecemento
que fai xulgar e valorar sen coñecer
as persoas das que se fala.

O prexuízo tamén sae dun pensamento
de superioridade que realmente non existe
porque ningunha persoa é máis ca outra.

Cando escoito que outras persoas
que non me coñecen
teñen ideas negativas sobre min,
podo pensar que teñen razón
ao dicir que eu non son capaz.
Ás veces poden convencerme
e acabo crendo que eu son o que elas din,
que non vou poder conseguir cousas na vida
e que teño que conformarme.

Isto pode fundirme e limitarme,
pero podo cambiar esa idea
por outra máis positiva para min:
as persoas que non me coñecen,
non saben todo o que podo facer.
Cando falan non o fan para facerme dano,
non queren ir contra min
só falan dende o descoñecemento
e dende as ideas que escoitaron doutras.

Para que as demais deixen
de falar con prexuízos,
podo xuntarme con outras persoas
que están na mesma situación ca min
e compartir quen son eu,
Xuntas, as persoas deixaremos de ser
unhas descoñecidas,
xuntas teremos máis seguridade,
xuntas faremos un equipo forte,
xuntas mostráremoslles quen somos
para que falen de nós se queren
pero que falen cando nos coñezan
e así desmontar os prexuízos.
Quen se apunta?

Homofobia

É o rexeitamento das persoas homosexuais, tanto gays como lesbianas, sinaladas como diferentes, inferiores ou anormais.

Estas ideas están baseadas nos prexuizos e no pasado.

As reaccións das persoas que rexeitan os homosexuais a miúdo levan

insultos e menosprezo

e iso fai que sintan inseguridade

e obrígaas a disimular

a ocultarse e gardar en silencio

os seus sentimentos.

Tamén existe a **transfobia**

que é o rexeitamento das persoas transexuais,

e a **bifobia** que é o rexeitamento

das persoas bisexuais.

Hai unha tendencia

a rexeitar aquilo que non coñecemos

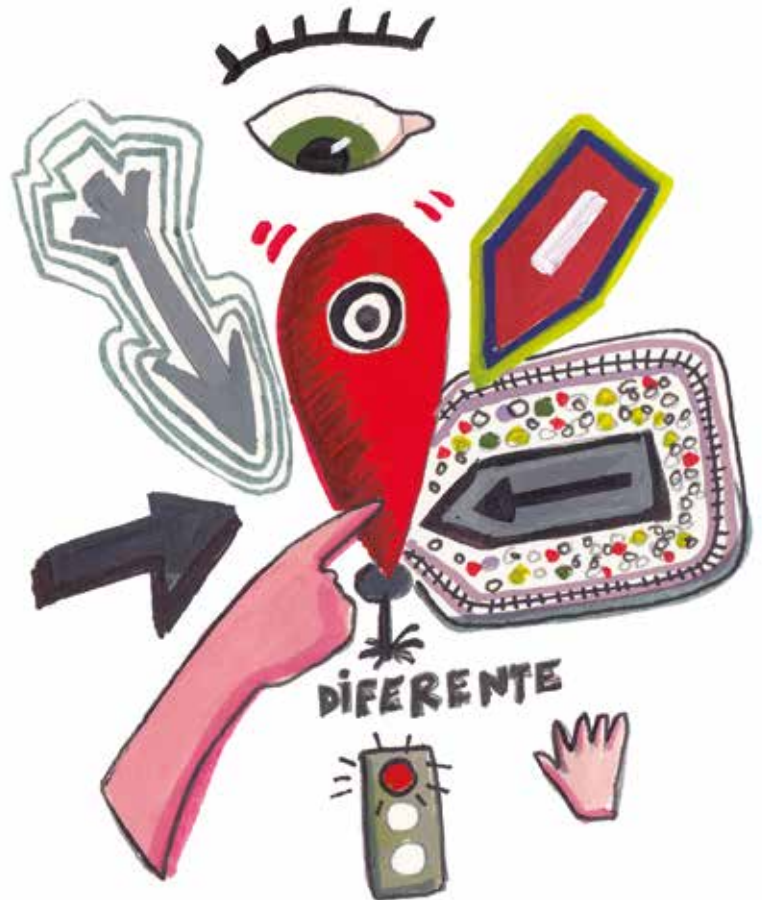
e sempre están os prexuizos polo medio.

Se as persoas antes de xulgar

paráramos a pensar

en que todas somos diferentes,

a sociedade melloraría.

Podo empezar por min agora,
pararme un pouco a reflexionar
cantas veces pensei mal
doutras persoas sen coñecelas.
Como me sinto eu cando
fan iso comigo?
Quizais este é un bo momento
para mellorar, cambiar e deixar
de ter prexuízos.

Cando non entendemos algo
é lóxico que nos sorprenda
e nos chame moito a atención.
Rexeitamos aquilo
que nos pode facer mal
algo que nos sorprende
porque non é coñecido.
Se en vez de rexeitalo
lle damos unha oportunidade
pode ser todo un descubrimento.
Antes de rexeitar imos coñecer
e comprender,
e se non nos gusta logo decidimos.

**COMPRENDER
E
COÑECER**

A PERSOA ANTE A PROPIA SEXUALIDADE DIVERSA

A relación coa propia sexualidade, coñecerme.

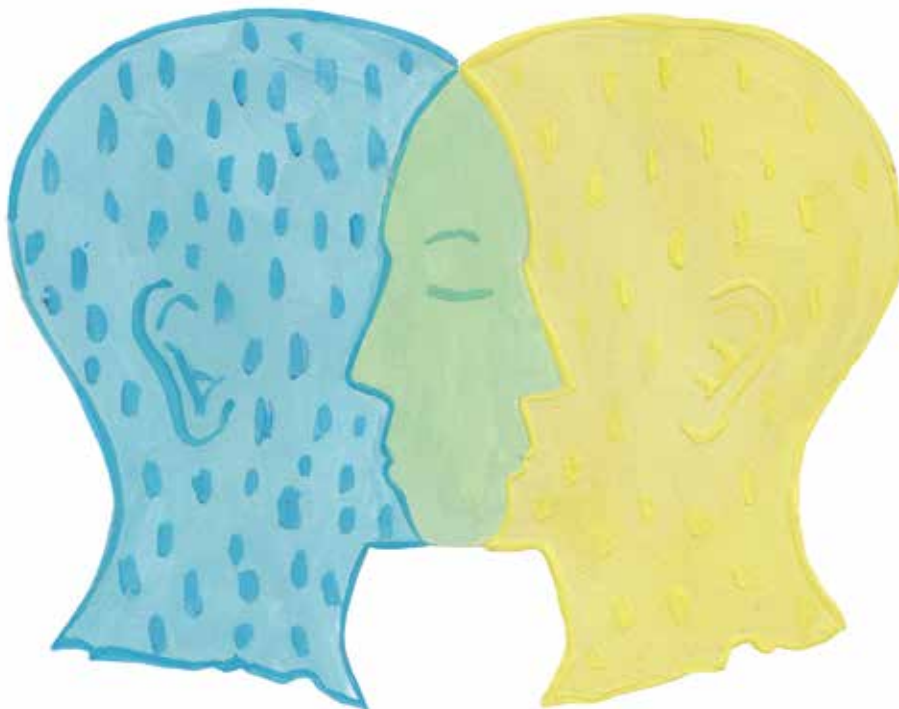
Os medos.

Romper o silencio.

A relación coa propia sexualidade, coñecerme

“Saír do armario” é a forma de dicir
que non vou ocultar máis
que son homosexual,
que vou deixar de esconderme
e vou vivir a miña vida.

Pero isto non sempre é fácil,
para moitas persoas é moi difícil.
A sociedade na que vivimos
non sempre entende que hai
moitos xeitos de vivir a sexualidade.
Demasiadas veces fanse bromas
sobre as persoas homosexuais,
e outras directamente fálase
na súa contra, insultando
ou ofendendo.

A relación comigo mesma,
coñecer a miña propia sexualidade
ás veces faise complicado.

Con quen vou falar?

Quen me pode entender?

Que podo facer con este ló

Que teño na cabeza?

Pode ser que teña medo

e pode ser que non.

Pode ser que sinta confusión

e pode que non.

Cada persoa pode vivilo

de xeito diferente.

O importante é

non negar o que me pasa,

non negarme a min mesma.

Necesito buscar o momento

para mirarme por dentro,

coñecerme

sen asustarme do que vexo.

Achegarme ao meu espello

e ollarme en calma:

aí estou eu

a persoa que vexo no espello

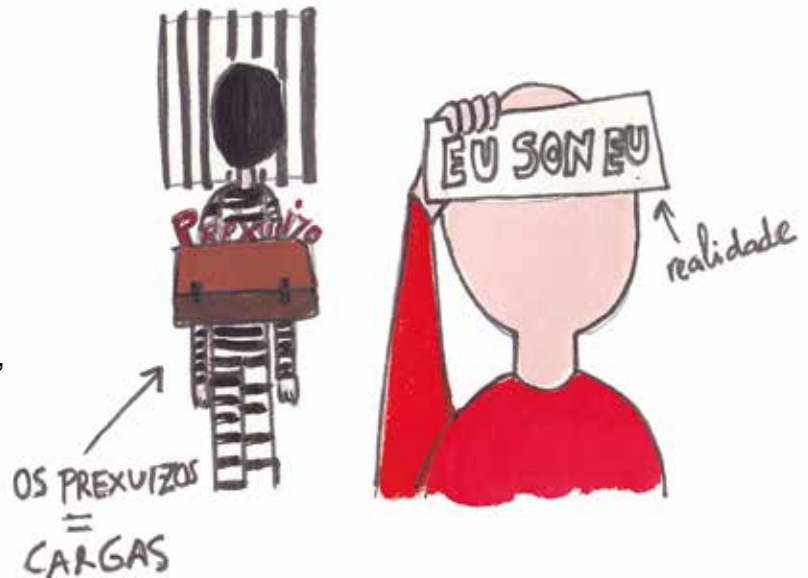
son eu e síntome ben sendo así.

Aceptarme, mirarme no espello
sorrir, coller forzas e mirar derredor,
buscar ao meu equipo de vida,
amigos, familia, persoas que
non me van xulgar senón apoiarme.

Como persoa teño por diante
unha vida para crecer,
sentir, gozar,
romperme e volver
xuntar os meus cachiños.
O importante é ter claro
quen son eu,
aceptarme a min mesma,
coñecer os meus desexos,
e ter os apoios cerca
para facer este camiño.

Quizais non hai moitas
persoas que poidan apoiarme,
pero non é cousa de cantidade
senón de calidade.
Vou buscar ben,
seguro que hai alguén cerca.

Os medos

O medo é unha emoción,
a primeira reacción que provoca
é paralizar, fai escapar.

Cando me dou conta de que
me gustan as persoas do meu sexo
podo sentir medo e quedarme paralizada,
ou querer escapar.

Penso en non dicirlllo aos meus amigos
por medo a quedarme soa.

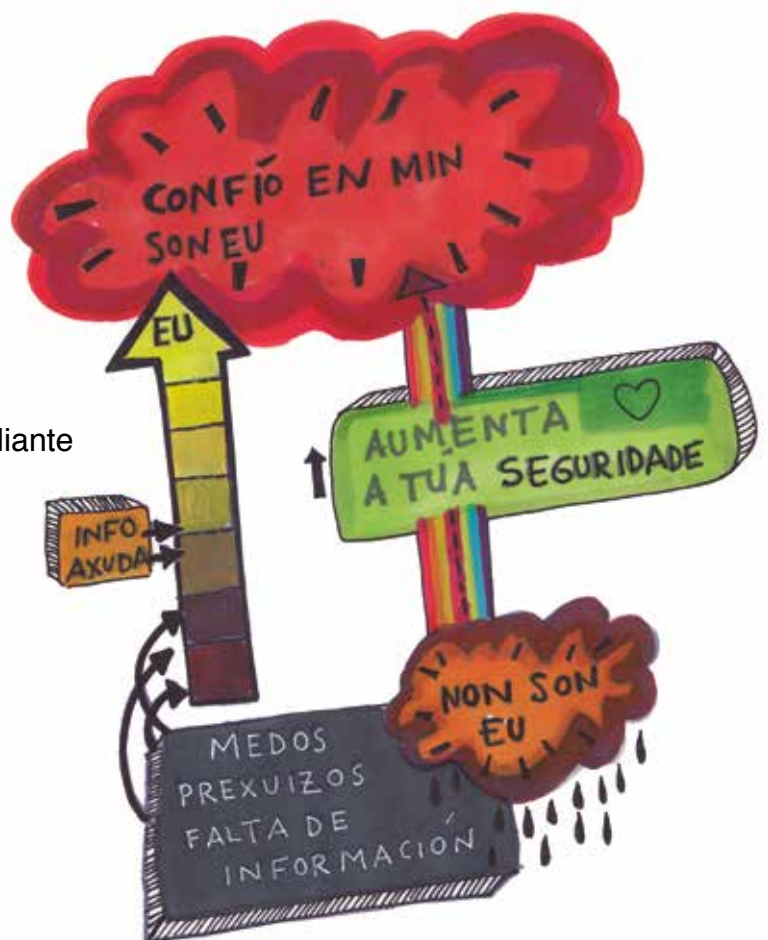
Penso en non dicirlllo á miña familia,
por medo a que se enfaden comigo.

Se teño unha parella poden sentir
medo a saír pola rúa da man con ela
e que nos insulten ou nos peguen,
ou aínda peor:

o medo pode facer que
non me acepte a min mesma
como persoa que non
queira verme tal como son.

Neste momento poden agocharme
disimular para que ninguén me mire
non moverme,
podería estar así moito tempo,
incluso toda a vida,
podería pasar a vida sen vivir
a miña sexualidade.

Se non quero isto,
daquela vou ter que tirar para adiante
entender que é lóxico ter medo
aceptar que hai persoas
que non me van entender,
e comezar a moverme eu soa
ou en equipo, pero moverme.

Seguro que non son a única persoa
homosexual no mundo,
non son a única que ten medo.
Podo buscar outras persoas
que se sintan coma min,
para poder falar de quen somos
sen medo
e romper o medo con palabras,
romper o silencio aceptando
e falando da miña sexualidade.

Tampouco é preciso contarllo
a todo o mundo,
podo escoller o momento e as persoas
coas que o quero compartir
esta parte da miña vida,
ninguén me pode obrigarlle a calar
e tampouco me poden obrigarlle a falar.

Romper o silencio

Cantas persoas gays
ou lesbianas coñezo?
Vou facer un pequeno repaso,
pensarei se hai algunha na miña familia,
farei un repaso polo meu grupo de amizades.
Se estou nalgún centro
vou buscar coa memoria se nalgún momento
algún profesional falou da súa parella
do mesmo sexo,

podo seguir buscando un pouco máis
e buscar xente famosa que saia
na prensa, nos programas da televisión
ou personaxes dalgunha serie ou película.

Agora vou facer o mesmo repaso
e buscar persoas que sexan heterosexuais,

.....
..... (sigo repasando coa memoria) . . .

.....
vaia é curioso que a gran maioría
das persoas que coñezo
parece ser heterosexual.

Cada un vive a súa vida sexual en privado
porque así ten que ser.

Non se trata de compartir cos demais a nosa vida,
pero parece que a relación heterosexual
está máis vista que a homosexual.

Será porque está mellor vista?

Se as películas son historias inventadas
por que a maior parte das historias de amor
son heterosexuais?

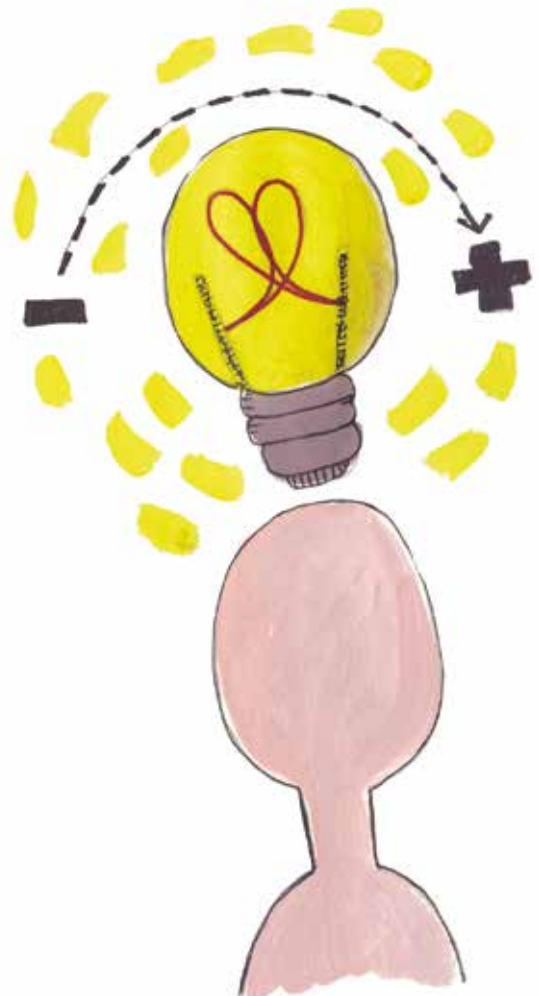
Por que están en silencio
as persoas homosexuais?

Pode ser que queren
vivir a súa sexualidade en privado
e isto hai que respectalo.
Hai persoas famosas que empezan
a falar da súa homosexualidade
para axudar a outras persoas
a non sentirse soas.

Ao non ter exemplos arredor
e o único que vexo son parellas
de homes e mulleres
é lóxico que pense
que isto é o normal.
Se non atopo persoas coma min
daquela síntome rara e soa,
non teño referentes.

Por iso hai persoas
que están a rachar o silencio
para que eu os escoite,
para que poida atopalas
e non sentirme soa.
Están falando para min e para as demais,
están a dicirme que están aquí,
están a dar exemplo.
Normalizan e ensinan
que hai moitos xeitos de amar
e de relacionarnos.

A FAMILIA E A DIVERSIDADE SEXUAL

A familia ante a diversidade sexual.

Como llo vou dicir á miña familia?

Acompañamento e apoio familiar.

A saída do armario das familias.

A familia ante a diversidade sexual

As maior parte das familias non esperan que un dos seus membros sexa homosexual.

Unha noticia así adoita coller a todas por sorpresa.

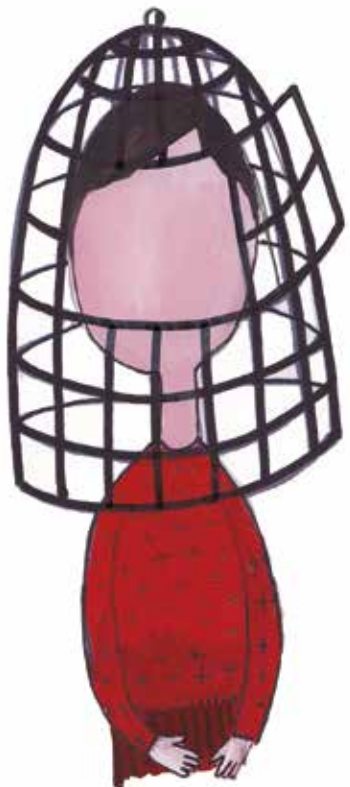
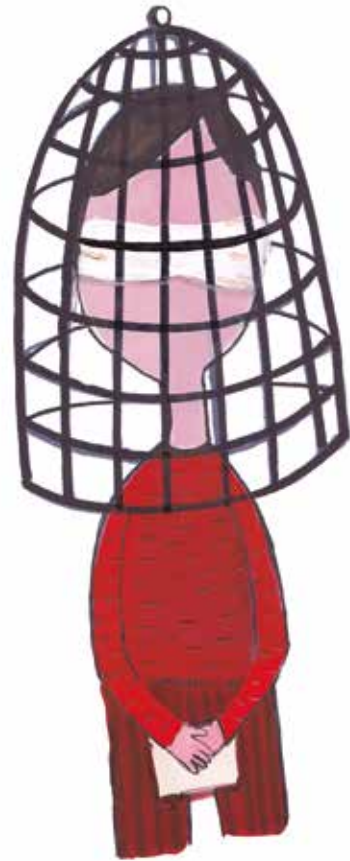
Isto podería evitarse no futuro se dende un principio as familias pensaran na posibilidade de que as súas fillas poden ter unha orientación sexual diferente á heterosexual.

As familias sempre queren o mellor para as fillas pero ás veces cóstalles entender a felicidade que proporciona o afecto, a sexualidade e os sentimentos.

As familias escoitan na tele noticias sobre a homosexualidade que son preocupantes.

Tamén lle escoitan a outras persoas ideas negativas e prexuízos sobre a homosexualidade.

Estas ideas equivocadas e a falta de información real fan que a primeira reacción sexa moitas veces de preocupación ou incluso de enfado.

A preocupación de cando unha filla di que é homosexual compréndese polo descoñecemento. Pensan que van a ser rexeitados pola sociedade, ou buscan culpables desta situación e algunhas aínda pensan que o seu fillo ou a súa filla están enfermos.

Pais e nais deben ter claro que non hai culpa ningunha e que a orientación sexual da súa filla non é algo do que teñan que lamentarse.

Non todas as familias pensan así, algunhas comprenden que o importante é o mellor para a persoa querida e danlle o mesmo apoio cando di que ten un mozo ou cando di ter unha moza.

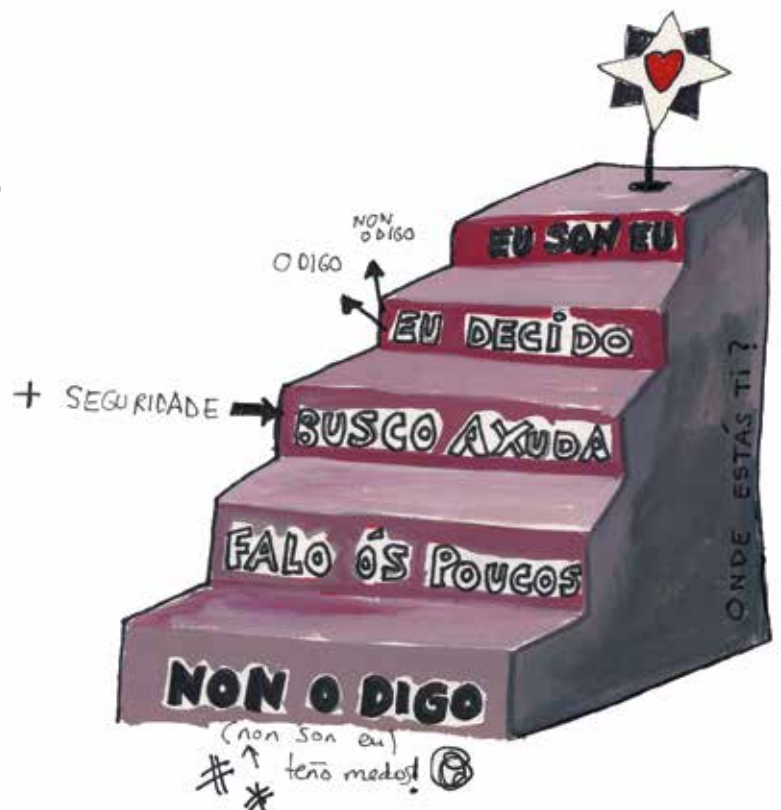
Como llo vou dicir á miña familia?

O primeiro para falar en familia deste tema é que eu estea segura co que vou dicir.

Non hai prása por contalo preparar o momento é importante. Pódese ir soltando información pouco a pouco, tamén podemos buscar algún profesional que nos axude a ter máis seguridade.

Neses momentos está ben ter a man información para ler con calma. Ao final desta guía (compás) darémosche algúns recursos que poden ser de utilidade para que os lea a túa familia.

Non dicilo tamén é unha posibilidade. Cada persoa valora o seu entorno e toma as súas propias decisións. Podo non dicirillo á miña familia, o importante é a miña liberdade de decidir a quen llo quero dicir e a quen non llo quero dicir. Os tempos, as palabras, as decisións, son miñas.

Acompañamento e apoio familiar

No momento en que conto na casa que a miña orientación é homosexual teño que dar os apoios necesarios e entender que lle pode coller por sorpresa. Podo ter a man información e guías para familiares.

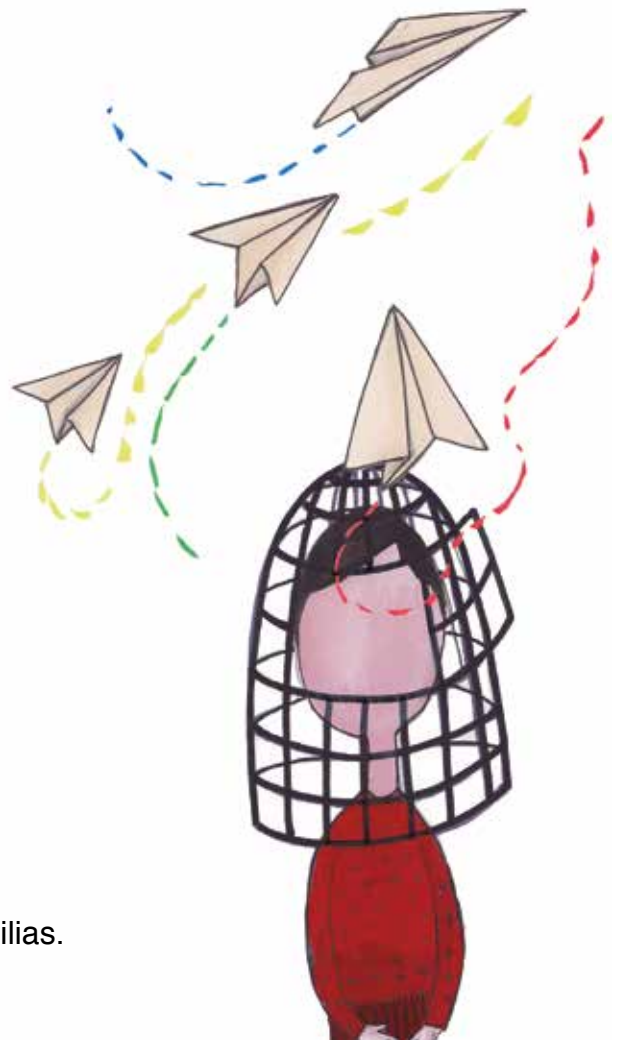
A familia debe saber que nos últimos vinte anos a sociedade ten feito avances importantes e cada vez a liberdade sexual das persoas respéctase máis e mellor. Hai moito tempo que se pensaba que a homosexualidade era unha enfermidade. Por sorte hoxe a asociación médica de psicoloxía xa non a contempla como tal. A mellor forma de apoiar á familia nese primeiro intre de sorpresa é que me vexan tranquila e segura, facerlles ver que se estamos todas xuntas coma un equipo sentirémonos máis fortes.

A familia tamén precisa formación na cuestión da diversidade sexual, para distinguir os mitos da realidade e coa información axeitada deixar atrás os prexuízos e as falsas ideas que están tan presentes nesta sociedade.

A saída do armario da familia

A familia tamén ten o seu propio proceso. Na intimidade da nosa casa, a familia pode comprenderme. O amor que sentimos pode axudar nese proceso. Dentro da casa podemos falar con liberdade. Pero cando a familia pensa no entorno, nos veciños, no traballo, pode ser que necesite máis tempo. Non temos présa. Cada cousa no seu momento. Para isto é moi importante coñecer que hai asociacións de familias que se están a unir para axudarse mutuamente a comprender a realidade das súas fillas e apoialas na súa loita contra a discriminación e converterse así en referente doutras familias.

A SOCIEDADE E A SEXUALIDADE DIVERSA

Naturalmente diferentes.

A lei.

Os movimentos LGTB.

Onde atopar máis apoios.

Naturalmente diferentes

Vivimos nunha sociedade
na que tódalas persoas somos diferentes:
no físico, na forma de ser...

No mundo hai culturas diferentes
relixións e razas diferentes,
formas de vivir a sexualidade diferentes.

A propia natureza é un exemplo
desta diferenxia.

O habitual na natureza é ser diferente.

Isto é algo positivo
que nos fai mellorar.

Cultivar a diferenxia é
vivir en harmonía coas persoas
que están ao meu lado
coas miñas diferencias
e tamén coas súas diferencias.

Non podería imaxinar
un mundo onde todas foramos
exactamente iguais,
sería raro e sobre todo
moi aburrido.

A lei

As persoas con discapacidade intelectual e diversidade sexual temos dereito a vivir e a desfrutar da nosa sexualidade libre de prexuízos e de medos, temos dereito a coidarnos e a ser coidadas dende o respecto, a vivir plenamente as nosas relacións e ser tratadas de maneira igualitaria a nivel social e a nivel legal.

A constitución no seu artigo 14 recoñece o dereito a non ser discriminada por **ningunha** circunstancia persoal.

En 2005 modificouse o Código Civil para permitir o matrimonio de persoas do mesmo sexo.

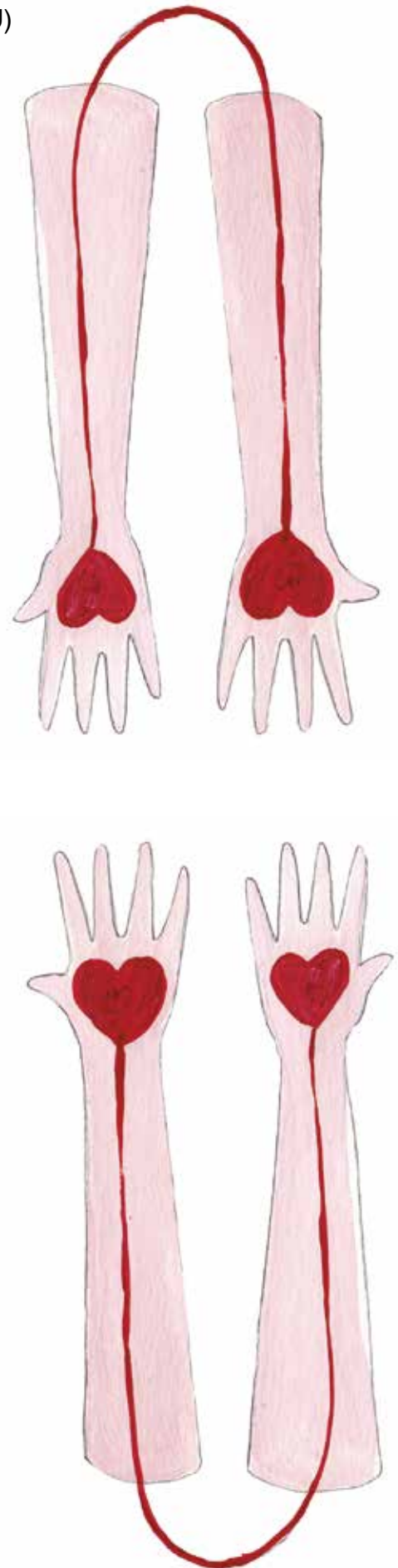
No 2007 aprobouse a Lei de Identidade de Xénero pola que xa non hai diferencias legais entre persoas transexuais e non transexuais.

A Convención Internacional das Nacións Unidas (ONU) sobre os dereitos das persoas con discapacidade do ano 2006, establece como principios xerais o respecto e a dignidade da persoa, a súa autonomía persoal, a independencia de cada ser humano, a non discriminación, a igualdade entre homes e mulleres, a participación na sociedade, a igualdade de oportunidades, o respecto pola diferenza e a aceptación das persoas con discapacidade como manifestación da diversidade e da condición humana.

No ano 2007, España ratificou este acordo da ONU que recoñece e recolle os dereitos sexuais e reprodutivos das persoas con discapacidade.

Agora é preciso que esta igualdade legal sexa unha igualdade real na sociedade. É moi importante para tódalas persoas defender os seus dereitos e esixir á sociedade e aos gobernos a protección legal necesaria en cada caso.

Os movementos LGTB

Acabamos de ver como en España hai unha igualdade legal nos dereitos das persoas ante a súa libre expresión da sexualidade. Isto non impide que na televisión ou na prensa saian noticias de situacións de acoso ou violencia a persoas pola súa orientación sexual. A igualdade social só existe na lei non existe na realidade.

Por isto se fan necesarias as asociacións LGTB. Nos últimos vinte anos os avances nos dereitos das persoas con diversidade sexual foron moi importantes, a lei de matrimonio homosexual, os dereitos de adopción, a lei de cambio de sexo. Moito se ten avanzado pero aínda hai traballo por diante. A federación estatal de lesbianas, gays, transexuales e bisexuales FELGTB (<http://www.felgtb.org>) coordina a máis de cincuenta asociacións de toda España, e recolle moito material de lectura, vídeos e noticias, de moito interese.

As asociacións LGTB tamén ofrecen servizos de asesoramento xurídico e psicolóxico, loita contra o VIH ou publicación de folletos informativos.

Todo este movemento se cubre con unha bandeira multicolor que é das máis recoñecidas de todo o mundo. Seis cores en esta bandeira que simbolizan a liberdade, sentirse vivo ou reivindicar a luz que todo o ser humano necesita.

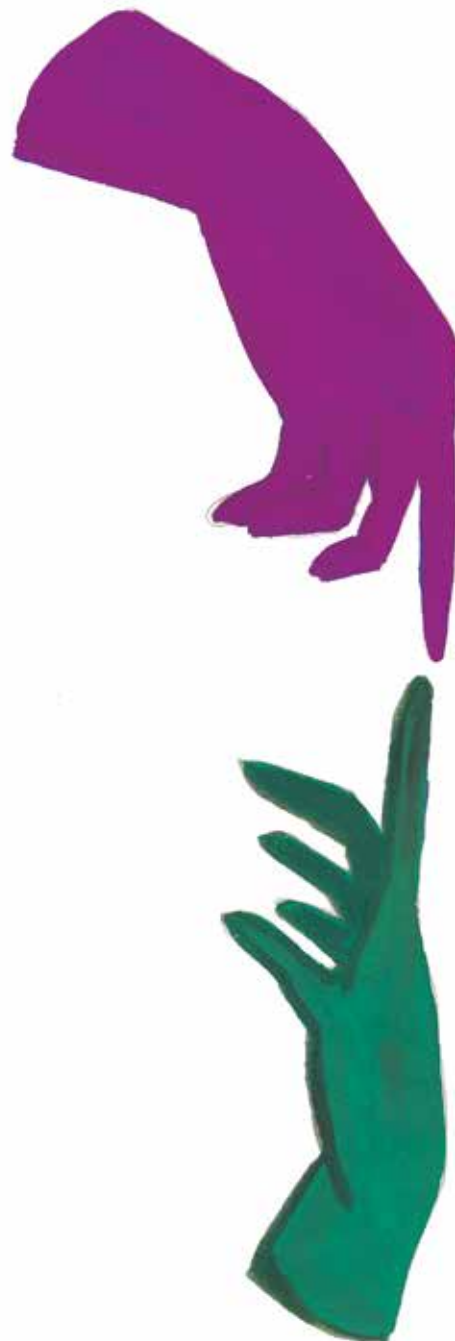
En Galicia no mes de outubro do 2017 se constituíu un grupo de persoas con discapacidade intelectual e diversidade sexual, que se chama Equipo DES. Os seus obxectivos son:

Loitar polos dereitos de todas as sexualidades e as discapacidades.

Promover o respecto e a convivencia.

Traballar coas as familias para que podan entender a sexualidade e a intimidade dos seus fillos e fillas.

Animar a máis persoas a que se unan a estes obxectivos con ou sen discapacidade.

Onde atopar máis apoios

AMPGYL Asociación
de pais e nais de Gays,
lesbianas, Transexuais e
bisexuais.

<http://www.ampgyl.org>

FELGTB federación estatal de
lesbianas, gays, transexuales
y bisexuales FLGTB

(<http://www.felgtb.org>)

A.L.A.S. A Coruña

Asociación pola Liberdade Afectiva e Sexual da Coruña

Nós Mesmas

Asociación De Mulleres Lesbianas e Bisexuais con sede en Vigo, España

